

Oudheidkundige Vereniging **BARRADEEL**

NIEUWSBRIEF JANUARI 2005

JAARGANG 3

VAN DE REDACTIE

Het nieuwe jaar 2005 is alweer enkele weken oud, maar wij willen toch nog van de gelegenheid gebruikmaken om u een gelukkig en gezond nieuwjaar te wensen. We hebben in de maand januari geen lezing maar willen u via deze nieuwsbrief wel op de hoogte stellen van nieuws uit uw vereniging. Als redactie vinden we erg belangrijk om u op deze manier bij de vereniging betrekken.

OUD MINISTER KOMT NAAR SEXBIERUM

Oud VVD-milieuminister prof. dr. Pieter Winsemius was vorig jaar ook bij de onthulling van het monument voor de haringvisserij. Op die middag zijn er contacten met hem gelegd. Hij doet veel onderzoek naar o.a. zijn familie, maar ook naar de bewoners die vroeger onderaan de zeedijk hebben gewoond. Bovendien was één van zijn voorvaders schoolmeester en dorpsrechter in Firdgum.

We hebben de heer Winsemius bereid gevonden om een lezing te houden over zijn familie en over de families aan de zeedijk. Dus reserveer alvast deze lezing in uw agenda.

PROF. DR. PIETER WINSEMIUS (OP JONGERE LEEFTIJD)

LEZING PIETER WINSEMIUS

DATUM : VRIJDAG 4 MAART 2005
AANVANG : 20.00 UUR
LOCATIE : DORPSHUIS SEXBIERUM

BESTUURLIJK

In de aankomende ledenvergadering in april is er een bestuursverkiezing. Joop Jukema gaat het bestuur verlaten. Op de bestuurvergadering van 2 december jl. is onder andere hierover gesproken en hebben we Gerrit Bouma bereid gevonden om deze vacature te vervullen. Gerrit is diegene die de website van de vereniging ontwikkeld en beheerd en daarnaast ook al wat werkzaamheden op secretariaat gebied

verricht. Daarnaast is hij de schrijver van de nieuwsbrief. In de ledenvergadering zullen wij vragen of u kunt instemmen met deze kandidaat.

Met de wijziging van de bestuursamenstelling hebben we ook uitvoerig gesproken over de taakverdeling binnen het bestuur. Verder heeft het bestuur heel voorzichtig een begin gemaakt met de plannen van het uitgeven van een boek over de middenstand in de dorpen van Barradeel tussen 1900 en 1960. We zijn bezig met inventariseren van de mogelijk- en onmogelijkheden van het schrijven van het boek en het benaderen van genomineerde auteurs.

LEDENNIUWS

Nieuw leden:

- Ruud Hoff, Alde Buorren 11
8855 HR Sexbierum
- N.L.Y. Meirink-Jensma
Wynaldumerdyk 8
8857 BC Wynaldum
- Jacob Miedema, Vanenburg 1
7339 DM Ugchelen
- J. Bruinsma, Ludingaweg 11
8862 BL Harlingen
- H. Smits, Hearewei 9
8855 AZ Sexbierum
- Ad Zijlstra, Verlengde Hoogstraat
24, 3417 EK Montfoort

Beëindiging lidmaatschap:

- R. Eyberts, Tzummarum
- P. Klaver, Tzummarum
- P. Miedema, Tzummarum

BIJZONDERHEDEN NIEUWE LEDEN

Jacob Miedema zijn grootouders waren Johannes Miedema en Aaltje Broersma. Ze hebben gewoond op de 'Ald pleats' in Oosterbierum en later aan het Fiskerspaad 3. Jacob vraagt zich af of er nog een foto is van de 'Ald pleats' uit de tijd van rond 1930 of eerder. Reactie kunt u eventueel doorgeven aan Wietse Leistra.

WEBSITE

De website is weer aangevuld met heel veel foto's van o.a. de dorpen, maar ook van personen. In het archief van de vereniging lag een oud fotoalbum zonder dat het bekend is waar dit album vandaan is gekomen. De foto's vermelden helaas geen namen, daarom hebben we de inhoud van het hele album maar op internet gezet in afwachting van reacties.

We krijgen nog steeds veel reacties op de website van de vereniging. Een bezoeker vond bekende namen op één van de pagina's waar we twee oude posiealbums met namen hebben gepubliceerd. Andere bezoekers hebben ons aanvullingen verstrekt bij foto's en stelden vragen die we naar ons beste vermogen hebben beantwoord.

Detail van de startpagina van de website.

En wat zeker niet onbelangrijk is dat de meeste nieuwe leden die zich hebben aangemeld, dit hebben gedaan via of naar aanleiding van de website.

AANWINSTEN

De vereniging is in het bezit gekomen van o.a. twee prachtige foto's. Een foto van de ingebruikneming van een brandweerauto en de andere van het Heerenwiltje in Sexbierum in wintertooi in 1923. Deze hebben we van Harm Renkema ontvangen. Van Afke Stoer uit Wijnladum hebben we een foto van de Gerf. mannenvereniging Sexbierum ontvangen. Van Maria de Jong enkele kopieën over de geschiedenis uit een boekje van 1846 over de dorpen. Van Annemien Kuijpers een transcriptie van de uitspraak van de Procureur-generaal van het Hoog Gerechtshof in 's Gravenhage. Dit betreft een uitzetting van een weesmeisje uit een woning in Tzummarum op 9 oktober 1828. Op die dag kwamen drie politieambtenaren van Minnertsge naar Tzummarum om hun dienstopdracht uit te voeren. Het meisje moest worden overgeplaatst naar Veenhuizen. Maar liefst 20 inwoners van Tzummarum werden in staat van beschuldiging gesteld wegens: 'gewelddadigen wederstand door eene gewapende vereniging van meer dan twintig personen . . . .'. We zullen hier nader onderzoek naar doen en komen daar zeker op terug. Dit is slechts een greep uit wat de vereniging heeft gekregen. Alle gevers: hartelijk dank. We zullen het goed bewaren.

JAARGANG 3

ARCHIEFMATERIAAL

Heeft u, of weet u of er ergens oude documenten, foto's en andere zaken liggen die belangrijk genoeg zijn om te bewaren, laat het ons even weten. U kunt altijd terecht bij Wietse Leistra.

NOTARIS STEENSMa UIT MINNERTSGA

Het dorp heeft in het verleden aan aantal notarissen gekend. Naast het opmaken van onder andere koopakten, akten van verhuring, procesverbalen van boelgoed en publieke verkopingen, en het maken van testamenten was de notaris ook nog bankier. Hij bemiddelde vaak tussen mensen die geld nodig hadden en mensen die geld wilden uitlenen tegen een acceptabele rente.

In 1820 werd Pieter Lolles Steensma de notaris van Minnertsga. Hij volgde daarmee zijn voorganger Johannes Greydanus op die amper een jaar notaris is geweest in Minnertsga. Notaris Steensma woonde aan de Langestreek 6, tegenwoordig Meinardswei 84. Vele akten zijn tijdens zijn notarisschap gepasseerd. Naast notaris was hij ook de vertrouwenspersoon voor vele inwoners. Het opmaken van testamenten gebeurde veelal in zijn kantoor aan de Langestreek, maar het kwam ook regelmatig voor dat hij er op uit moest om een testament op te maken. Het betrof dan vaak mensen die ziek waren of lichamelijk niet meer in staat waren de notaris in zijn kantoor te bezoeken.

Bij het opmaken van het testament gebruikte de notaris veelal dezelfde aanhef. Als voorbeeld de aanhef van het testament van Gerrit Jentje Hogenhuis wat is opgemaakt op 8 mei 1830.

"Voor Pieter Steensma, Openbaar notaris residerende te Minnertsga, kanton Franeker, arrondissement Leeuwarden, Provincie Vriesland, in tegenwoordigheid van vier natemelden Getuigen, is gecompareerd de heer Gerrit Jentjes Hogenhuis, Raad der Grietenij van Barradeel en Ingezeten huysman onder het behoor van den dorpe Minnertsga, mij Notaris en Getuigen genoegzaam bekend. Te kennen gevende dat hij niet gaarne uit deze wereld scheidt zonder vooraf eenige beschikking over zijne tijdelijke na te latene Goederen gemaakt te hebben en alzoo, uit aanmerking van de Broosheid van des menschen leven, de onzekere tijd en [...] des zekeren dood, terwijl hij zijn verstand en memorie zeergoed magtig is, mij Notaris met de na te melden Getuigen, heeft zich doen roepen, om zijne uiterste wille en Testamentaire dispositie in geschrift te brengen, het geen ik Notaris, in bijzijn der

Wie herkend personen op de foto bij een bouwwerk in Sexbierum. Voor zover bekend is zijn het timmerlieden van timmerbedrijf Zaagsma.

nagenoemde Getuigen, zelve heb gedaan, luidende des Testamentsopgave als volgt: naamlijk .....

Notaris Steensma was getrouwd met Gerritje Sikkes Haringa. Het echtpaar kreeg acht kinderen. In 1830 hadden zij als dienstmeid Lijsbeth Dirks van der Wal, een jonge weduwe van 24 jaar afkomstig van Franeker in de huishouding aan het werk. Trijntje Simons Kooistra was 13 jaar oud en woonde ook bij het notarisechtpaar in huis. In het bevolkingsregister staat dat dit meisje was aangenomen voor kindermid.

Na het overlijden van zijn vrouw Gerritje, in oktober 1848, zijn er nog kinderen inwonend. In het voorjaar van 1854 wordt de notaris ziek. Kennelijk is hij op dat moment erg ziek, want tien dagen voor zijn overlijden gaan zijn jongste kinderen, Jacob, Jan en Romke, naar hun oudere broer Sikke en zijn vrouw Klaaske. Na de vreugde van de geboorte van zijn jongste 'pakesizzer' Dirkje, verlijdt hij acht dagen later. Uit overlevering is bekend dat mogelijk overmatig drankgebruik de oorzaak is geweest van zijn overlijden. Zijn opvolger als notaris werd Pier Zeper Dirkszn die tot 1859 in functie is geweest in Minnertsga.

Auteur: Gerrit Bouma

Tweede pand was het notariskantoor en in het vierde pand woonde zijn zoon Lolle met zijn gezin.

CONTACT:

E-mail adres:
gghbouma@hetnet.nl (Gerrit Bouma)
wietseleistra@hetnet.nl (Wietse Leistra)
Bellen kan natuurlijk ook.

- Jan Vonk, voorzitter, tel. 0517-591505
- Wietse Leistra, beheerder archief, tel. 0518-481630
- Gerrit Bouma, beheerder website, tel. 0519-241409

WEBSITE VAN DE VERENIGING:

www.oudbarradeel.nl